

Jelen doboztankönyv-fejezet Lipták Ildikó *Csak neked akartunk jót* című problémacentrikus lányregényét elemzi. A mű főhősét egy hétköznapi momentum, bőrkabátjának eltulajdonítása indítja el a felnőtté válás rögzös útján. A szöveget detabuizáló törekvések jellemzik, hiszen célja, hogy kitakarásmentesen szóljon az élet olyan árnyoldalairól is, mint a diszkrimináció, a szegény-gazdag bipolarizáció, a szexizmus, az iskolai zaklatás vagy a testképzavar. Mindezek retorikai leképződése ugyancsak meghatározó a műben, hiszen a regény a (tinédzser)tudat gondolatszervező stratégiáinak működésmódját is modellálja.

A munka ebben a formában tanórai segédeszközként, illetve egy új, folyamatosan bővülő irodalomtankönyv, azaz doboztankönyv szerves fejezeteként fogható föl, amely a *Csak neked akartunk jót* című regényt hermeneutikai, élménypedagógiai és kreatív írásos gyakorlatok segítségével tárgyalja.

Kulcsszavak: doboztankönyv-fejezet, élménypedagógia, detabuizáló törekvések, diszkrimináció, minimalista ábrázolásmód

This packetbook chapter analyzes Ildikó Lipták's problem-centred girl's novel titled *Csak neked akartunk jót* [We Just Wanted Good For You]. The protagonist of the book embarks on the rocky path of adulthood triggered by an everyday moment, the theft of her leather coat. The text is characterized by detabooizing efforts, aiming to address aspects of life without censorship, such as discrimination, the rich-poor bipolarization, sexism, school bullying, or body image issues. The rhetorical representation of these elements will also be significant, as the novel models the cognitive organizing strategies of the (teenage) consciousness.

The work, in this form, functions as a teaching aid; it is an essential part of a continuously expanding literature packetbook, which discusses *Csak neked akartunk jót* [We Just Wanted Good For You] with the help of hermeneutical, experiential educational and creative writing exercises.

Keywords: packetbook chapter, experiential education, detabooizing efforts, discrimination, minimalist representation

A SZEGÉNYSÉG MARADÉK FONALAI – LIPTÁK ILDIKÓ: CSAK NEKED AKARTUNK JÓT (DOBOZTANKÖNYV-FEJEZET)

The remaining threads of poverty – Ildikó Lipták: *Csak neked akartunk jót*

[We Just Wanted Good For You] (Packetbook chapter)

Preostale niti siromaštva - Ildiko Liptak: *Želeli smo samo dobro za vas*

(poglavlje u džepnom udžbeniku)

Papp Tamara

Magyar Nyelv és Irodalom – Biológia szak, Selye János Egyetem, Tanárképző Kar,
Révkomárom, Szlovákia

papptamara2001@gmail.com

Baka L. Patrik

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Selye János Egyetem, Tanárképző Kar,
Révkomárom, Szlovákia

baka.l.patrik@gmail.com

1. Keretek

A Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos és Sportügyi Minisztériuma és az Állami Pedagógiai Intézet 2022-ben tette közzé az *Oktatás a 21. században. Kiindulási pontok az általános iskolai tanterv változásaihoz* című dokumentumát (Pupala – Fridrichová et al. 2022), amely a szlovákiai oktatás reformtervezeteként, illetve a reform első állomásaként fogható föl. Eszerint a *Nyelv és kommunikáció* területén belül a hangsúlyok a kommunikációs képességek fejlesztésére, a szövegértésre, a sokszínűség elfogadását elősegítő gyakorlatokra és az élménypedagógiára kerülnek. Irodalomból a nehezen befogadható klasszikusok helyett azokat a kortárs alkotásokat kívánják előtérbe állítani, amelyek könnyen érthetőek, és mivel a jelen kihívásaira reagálnak, eleve érdekesebbek a diákok számára. Mindenekelőtt ilyenek a gyermek- és ifjúsági irodalom művei, a populáris kultúra kötetei, valamint a diákok által hozott szövegek.

A reformterv törekvései összecsengenek Baka L. Patrik már évekkel ezelőtt megálmodott és elindított *Doboztankönyv-projektjével* (Baka 2016). A terminust a dobozregény fogalma ihlette, melynek esetében az olvasó dönti el, milyen sorrendben is halad végig a fejezeteken (vagy akár az oldalakon). A *doboztankönyv-fejezetek* a legfrissebb, a diákokhoz is közel álló irodalomra és alkotásokra fókuszálnak. Az egyenrangú tankönyvfejezetek egy fiktív dobozban helyezendők el, s az oktató és a diákok érdeklődése és választása szerint cserélgethetők, előtérbe állíthatók vagy épp elhanyagolhatók. Mindegyik fejezet az élménypedagógián alapul, az egyes kérdésköröket pedig csoportos, dráma- és projektpedagógiai, kreatív írásos és képzőművészeti gyakorlatok mentén tárgyalják.

A projekt eddigi eredményei a *Doboztankönyv. Élményalapú irodalomtanítás a populáris, ifjúsági és gyerekirodalom köréből* (Baka 2023) című alternatív irodalomtankönyvben kerültek összegyűjtésre, melyek nemcsak élménypedagógiai módszereik, de témáik tekintetében is kifejezetten eklektikusak (Beke 2024). Az első J. K. Rowling *Varázsvilágának nemzetiszocialista analógiáit állítja előtérbe*. A második Lakatos István *Dobozvárosa* révén mutat rá a világok konstruálódásának mikéntjére, párhuzamosan inspirálva a transzcendencia és a DIY-technikák által. Kleinheincz Csilla Ólomerdője apropóján a népmesék továbbélése és az azok világrendjét átható szemet szemért elv kerülnek tárgyalásra. Csurgó Csaba *Kukoricza* című nagyregénye Petőfi János *vitézét írja újra egy autoriter, izolacionista Magyarországon, a vele foglalkozó doboztankönyv-fejezet pedig az újrairások és a nacionalizmus alapjellemzőivel is számot vet*. Huszti Gergely Mesteralvók-duológiája révén a szereplők szerint változó, nagyon is más világlátás, főként pedig nyelvhasználat kerülnek előtérbe. Jeff VanderMeer *Déli végek*-trilógiája az idegenségtapasztalattal szembesít, ami a weird-műfaj egyik alapjellemzője. Brandon Hackett munkája, *Az ember könyve* hard-sf környezetben tesz hasonlót, és kérdez rá test és szellem elválaszthatóságára/elválaszthatatlanságára, az önazonosság és a test határainak problematizálásával. Külön fejezet foglalkozik a steampunk zsáner gőzalapú világával, ahol a napjainkban is ismert technikai eszközöket gőzgépek hajtják, a társadalom viszonyrendszere viszont inkább a viktoriánus korét idézi. Egy másik szakasz pedig az alternatív történelem műfajára fókuszál, melynek alapkérdése, a „mi lett volna, ha?” nemcsak mindennapjaink minden egyes másodpercében, hanem a történelem nagy fordulataiban is ott rezonál. Ben H. Winters *Földalatti Légitársaság* c. regénye – melyet az utolsó kötetfejezet tárgyal – is ezen a kérdésen alapul, kisiklatva az amerikai polgárháború általunk ismert eredményét, minek révén egy olyan jelent generál, ahol még mindig legális a borszínen alapuló rabszolgaság. A könyvben szereplő munkák, valamint a projektbe bekapcsolódott Baka Vida Barbara weird irodalom, illetve kortárs magyar fantasy kapcsán jegyzett doboztankönyv-fejezetei (Vida 2017a, 2017b, 2018) mindezidáig több különböző fórumon és formában is napvilágot láttak már.

Ezek körét bővíti az alább olvasható doboztankönyv-fejezet is, melynek középpontjában a kortárs magyar ifjúsági irodalom egyik jeles alkotása, Lipták Ildikó *Csak neked akartunk jót* (Lipták 2020) című problémacentrikus (Lovász 2015, 197–198; 2017, 251–262) lányregénye (Bárdos 2013) áll. A kötet sikerét mi sem igazolja jobban, minthogy szerzője általa nyerte el a 2020-as Év Ifjúsági Könyv írója díjat. A mű főhősét egy hétköznapi momentum, bőrkabátjának eltulajdonítása indítja el a felnőtté válás rögzös útján. A szöveget detabuizáló törekvések jellemzik, hiszen célja, hogy kitakarásmentesen szóljon az élet olyan árnyoldalairól is, mint a diszkrimináció, a szegény-gazdag bipolarizáció, a szexizmus, az iskolai zaklatás vagy a testképzavar. Mindezek retorikai leképződése ugyancsak meghatározó a műben, hiszen a regény a (tinédzser)tudat gondolatszervező stratégiáinak működésmódját is modellálja. A duplafedelű (Kiss 2008, 15–18) – kamaszok és felnőttek számára egyaránt tanulságos – könyv ezen jellegzetességei révén érdekessé, és az irodalomoktatásba való integrációra is érdemessé válik.

A *szegénység maradék fonalai* című doboztankönyv-fejezet a Selye János Egyetem Tanárképző Karán szerveződő oktatásmódszertani műhely egyik eredménye, melyen belül a pályájuk kezdetén álló fiatal tanárok is hozzá kívánnak járulni az irodalomtanítás megújításához, annak sikeréhez. A Papp Tamara által kidolgozott szakasz egyszerre tankönyvfejezet és élménypedagógiai feladattár, amely Lipták könyvét hermeneutikai, élmény- és drámapedagógiai, valamint kreatív írásos gyakorlatokkal fűszerezve tárgyalja. A doboztankönyv-fejezet alapjául szolgáló tanulmány Baka L. Patrik *A kabátomból bújt elő az élet* című munkája, amely az Irodalmi Szemle 2024/6-os számában jelent meg (Baka 2024); jelen dolgozat bibliográfiája elsőrendűen ezen elemzőszöveg szakirodalma által meghatározott.

2. A szegénység maradék fonalai – Lipták Ildikó: *Csak neked akartunk jót* (Doboztankönyv-fejezet)

Lipták Ildikó regénye a főszereplő, Lilla ágyának leírásával kezdődik. Fekhelye bemutatása metaforikusan élete jellemzése is: szúrós, kaotikus, és a szegénység maradék fonalából szőtték. A regény **hétköznapi eseményeket mesél el, viszont a mű egészét elképesztő feszültség járja át.** Ez a kettősség figyelhető meg a minimalista illusztrációkon is: a direktség és az elvontság egyszerre jelenik meg bennük (Kocsis 2020).

A történet középpontjában egy régi bőrkabát áll, amit Lilla a nevelőapjától kapott. Azért, hogy ne kelljen újat vásárolni. Kezdetben ez a ruhadarab a vagányság teljes hiányával társul, később azonban eltűnése és megkerülése fontos szerepet tölt be a diáklány életében. **Események egész sorozatát indítja el, amelyek egészen a felnőtté válásáig vezetnek.**

[1. ábra]

I. illusztráció: Lipták Ildikó: *Csak neked akartunk jót* (kötetborító)

Divat

Mi a mai divat? És mit viseltek anno a szüleitek és nagyszüleitek? Keressetek **régi képeket** otthon a családtagjaitokról! Mit viseltek régen, és mit viselnek most az emberek? Vannak olyan dolgok, amelyek régen divatosnak számítottak, és most újra megjelentek az öltözködésben?

[2. ábra]

I. brainstorming: Divat (régen, most, régen és most)

„Tényleg csak neked akartunk jót. Hogy ne röhögjön rajtad mindenki” (Lipták 2020, 115) – mondták a tolvajok, miután visszaadták a lánynak az ellopott kabátot. Ezt a mondatot (ami a címben is visszaköszön) a gyerek leggyakrabban a szüleitől hallja, most viszont a diáktársaitól származik. Ám amikor visszakerül a kabát a tulajdonosához, már teljesen más szemmel tekint rá, kötődik hozzá.

Kedvenc ruha

Van olyan ruhadarabotok, amit nagyon szerettek, és gyakran hordjátok? Esetleg olyan, amit régen nem szerettetek, de ma már igen? Milyen érzések fűznek titeket ezekhez a ruhákhoz? Mit tennétek, ha valaki ellopná őket?

[3. ábra]

II. brainstorming: Kedvenc ruha (régen, most, régen és most – na és persze: ha ellopnák)

A kabát leírása

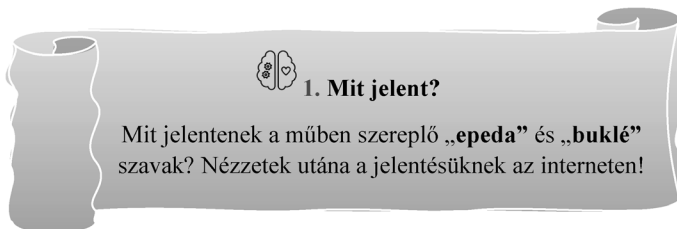
Ti milyennek képzelitek el a kabátot, amit Lilla a nevelőapjától kapott? Írjátok jellemzést a kabátról! Hogy nézhetett ki? Milyen érzés volt viselni?

[4. ábra]

I. kreatív írás: A kabát (Milyen lehetett?)

A történetet a lány szemszögéből ismerjük meg, ő meséli el az eseményeket. **A szöveg rövid és egyszerű mondatokból épül fel, valamint jellemző rá a szlenghasználat**, ami szintén a hitelességhez járul hozzá. A főhős nevét csak a kötet 29. oldalán, egy párbeszéd kapcsán ismerjük meg (Parti 2020). A szerző ezzel is az olvasó és a főszereplő közötti kapcsolatot kívánja erősíteni (Görbe 2021).

A regényben gyakran megjelenik **Lilla ismerethiánya** (Kocsis 2020). Bizonyos szavakat nem ért (epeda), máskor azok régiességére (veranda) vagy különlegességére (buklé) reagál, megint máskor értelmezi őket, esetleg valamilyen személyes gyerekkori történetet társít hozzájuk (pl. a „nesz”, mint a „wellness” szótöve).

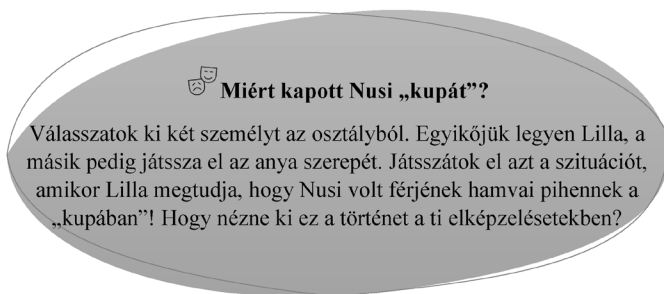

[5. ábra]

I. kérdés: Mit jelent az „epeda” és a „buklé”?

Nyitott a **humoros szójátékokra**, például a „nagynéni” és a „Nagy néni”, vagy az örökzöld Nusi néni esetében: *„akit magamban eleinte csak Nuni néninek hívtam, mert mindig olyan rövid szoknyát visel, hogy ki van mindene”* (Lipták 2020, 6).

Lilla **kíváncsisága** is előtérbe kerül a cselekményben. Ennek példája az is, amikor a nagynénjénél látott kupa iránt érdeklődik. A lány azt hitte, Nusi sportoló volt, és ennek okán kaphatta. Kiderül azonban, hogy a tárgy a vitrinben valójában egy **urna**, amiben a nő férjének hamvai vannak.

[6. ábra]

I. drámajáték: Miért kapott Nusi „kupát”?

„Együtt aludtam egy halottal” – érkezik aztán a bravúros fölismerés az urna kapcsán. „De valamiért mégsem kavar fel, hogy egy szobában voltam vele. Nusi minden nap ott él, talán nem is gondol már arra, hogy van ebben valami furcsa, és nem az volt a célja, hogy engem összezárjon vele. [...] Most még érdekesebbnek látom a Nusit. Olyan derűs ember! Nem értem, hogy fér el benne ez a történet” (Lipták 2020, 85). A gondolatmenet az élet sötétebb tapasztalatainak megismerésére is nyitott, rugalmas tinédzser látásmód lenyomata, ahol a kíváncsiság legyőzi az idegenkedést (Peer 2020).

A regényíró törekszik arra, hogy mindig feltétlenül őszintén és kitakarásmentesen **szóljon** (Kaiser 2021). Ez mutatkozik meg Lilla barátnőjénél tett látogatása során is. A barátnő Lilla számára idegen dolgokról kezd mesélni, mint például, hogy az anyukája megcsináltatta a mellét, és hogyha tizennyolc lesz, az övét is plasztikáztatják majd, ugyanis kis melleket örökölt.

 2. Kitől származik az idézet?

„Szép az, ami érdek nélkül tetszik.”

Mit jelent ez számotokra?
Ti hogyan definiálnátok a szépséget?

Az egyes korokban hogyan változott a
szépség fogalma?

Mit tartottak szépnek az antik görögök? A
középkori királyok? Mit a szüleitek és mit ti?

[7. ábra]

II. kérdés: Kitől származik az idézet? Mi is valójában a szépség?

Lilla egy alapvetően befelé forduló, önbizalomhiányos, az osztálytársainak és szüleinek megfelelni vágyó lány. **A csonka családi háttér, a szegénység és a kiszolgáltatottság egyaránt megnehezítik Lilla életét.** Mivel a lány sem a nagyszüleiről, sem a rokonairól nem tud semmit, joggal feltételezhetjük, hogy az anyja állami gondozásban nőtt fel. Az apjáról nem esik szó a könyvben, alakja a múlt homályába vész (Zólya 2020).

Facebook-profil

A regényből sok mindent megtudhatunk Lilláról. Ezek alapján tervezzétek meg, hogy nézhet ki a lány profilja a közösségi oldalakon.

Elő a rajzlapokkal és indulhat az alkotás!

[8. ábra]

II. kreatív írás (és tervezés): Milyen lehetett Lilla Facebook-profilja?

A mű több létfilozófiai kérdést is felvet, például az elmúlás vagy a létbizonytalanság kapcsán, a legtöbbször visszatérő érzet azonban a láthatatlanságé. Például amikor **Tündi szülei ignorálják Lilla** jelenlétét, vagy odahaza sem figyelnek oda arra, amit mond. Mindezek hatására a főhős néha már a saját létezését is megkérdőjelezi. Igaz, ezt szokta meg, és ideig-óráig még kényelmesnek is tartja, hiszen addig is, amíg nem vesznek róla tudomást, nem is vele foglalkoznak (Zólya 2020). Ez szűnik meg akkor, amikor mégis képezzé válik kiállni magáért mások előtt.

Kívülálló

Éreztétek már kívülállónak magatokat egy beszélgetés során? Milyen érzéseket váltott ki belőletek?

Alkossatok 3-4-fős csoportokat, és csoporton belül osszátok meg a tapasztalataitokat!

Lillát a regényben osztálytársai olyan dologra kérik, amit ő nem szeretne megcsinálni, végül mégis megteszi, hátha ettől megkedvelik. Mit gondoltok, miért szeretne megfelelni ezeknek az embereknek? Mit javasolnátok a főszereplőnek, hogyan kezelje az ilyen szituációkat?

[9. ábra]

I. csoportfeladat: Milyen az, ha kirekesztenek?

Kommunikáció

Máshogy beszélgettek barátaitokkal, mint a szüleitekkel? Hogy mesélnétek el a következő szituációt a barátaitoknak, és hogy adnátok elő otthon a szüleiteknek? Alkossatok kétfős csoportokat, és játsszátok el a szituációkat!

- a) ellopták a kabátotokat, amit nemrég kaptatok a szüleitektől... pedig szóltak is, hogy nagyon vigyázzatok rá;
- b) megtetszett valaki az iskolából, és szeretnétek vele találkozni iskola után.

[10. ábra]

II. drámajáték: Hogyan mesélnétek el a következő szituációkat?

A mű mozzgatórugója a szegénység és a gazdagság ellentéte. Lilla emlékeiben a szegénység a többszöri költözködéssel, a korábbi főbérlődnek, majd a zsugori nevelőapának való kiszolgáltatottsággal társul. Utóbbi miatt vásárolják a legolcsóbb tejet, de ő őrizgette a padláson éveken át az anyja üresen maradt koporsóját is – hátha jó lesz még –, miután a mamát egy másikban temették el. Lilla szerény háttere abban is megmutatkozik, hogy a legtöbb ismerőse kapcsán azok jó anyagi helyzetéről is szót ejt (Parti 2020).

Pénz

Milyen szerepet tölt be a pénz az emberek életében?

Igaz az a mondás, hogy **a pénz boldogít?**

[11. ábra]

III. brainstorming: A pénz (nem) boldogít?

Spórolás vagy zsugoriság?

A nevelőapa zsugorisága fontos szerepet tölt be a műben.
Mindent eltesz, ami még később felhasználható lehet valamire.
Mit gondoltok, milyen **előnyökkel** és **hátrányokkal** járhat ez?

Alkossatok két csoportot! Az egyik csoport érveljen Lilla mellett
– aki nem igazán ért egyet a nevelőapjával –,
a másik csoport pedig képviselje a spórolós nevelőapa álláspontját.

[12. ábra]

II. csoportfeladat: A spórolás vagy a zsugoriság mellett? (vitakultúra fejlesztése)

A szegénység beismerése azonban tabunak számít a családban. Nagy dilemmát jelent, hogy Lilla elfogadhat-e egy titokban felajánlott kabátot az egyik tanárától.

mé

Blogbejegyzés

Lilla tanárnője felajánlja a lánynak az egyik régi, de hibátlan kabátját. A lány nem tudja, elfogadhatja-e. Otthon aztán egy blogbejegyzésben írja ki magából az érzéseit. Hogy szólhat ez a bejegyzés?

[13. ábra]

III. kreatív írás: Lilla vallomása a blogján

A pénz jelnetősége akkor is megjelenik, mikor az egyik osztálytárs családja az osztálynak ajándékozik egy otthonról kiselejtezett kanapét. Lilla úgy érzi, hogy valójában a kanapé sosem lesz az osztályé, Kinga csupán elfoglalt egy nagyobb részt a teremből. Ahogy korábban az ülőhelyét és a barátnőjét is, ő pedig nem tehetett ellene semmit, hiszen kész tények elé állították.

3. Mit gondoltok, ki számít barátnak?

Az érdekbárát is barát? Milyen **tulajdonságokat** kötnétek egy jó baráthoz?
Milyen **szinonimáit** ismeritek a „barát” szónak? Gyűjtsetek minél többet!

[14. ábra]

III. kérdés: Ki is a barát, és hányféleképpen szólíthatom?

[15. ábra]

II. illusztráció: Jásdi Juli egyszerre direkt és elvont rajzai

4. Vers és regény összevetése – Ismeritek a következő verset?

Ki lehet a szerzője? Milyen párhuzamot lehet vonni a regény főszereplője és a vers között?

Meddő órán

*Magam vagyok.
Nagyon.
Kicsordul a könnyem.
Hagyom.
Viaszos vászon az asztalomon,
Faricskák lomhán egy dalon,
Vézna, szánalmas figura, én.
Én, én.
S magam vagyok a föld kerekén.*

[16. ábra]

IV. kérdés: Művek párhuzamai

Mindezeknek köszönhetően **betekintést nyerünk a tinédzserek hierarchiáját is meghatározó anyagi dimenzióba, ami ugyancsak a felnőttek társadalmát tükrözi vissza.** A regény egyik legfontosabb mozzanata és tanulsága azonban ezen folyamatok felismerése és a rájuk adott válaszok megfogalmazása lesz.

„Ahogy újra és újra odanézek, és látom, hogy milyen praktikákat vet be, hogy észrevegyük azt a szar telefont, hirtelen olyan bénának tűnik, hogy szinte megsajnálom. Fel-tűnik ennek a viselkedésnek a szánalmassága, és elégedettséggel tölt el, hogy én képes vagyok felismerni ezt, és a felkavaró irigységet felváltja ez a másik érzés: az elégedettség” (Lipták 2020, 118–119).

Az igazi érettség ösztönző motívumai ezek. És bár Lilla élete a történet végén sem válik tökéletessé – ahogy maga sem hozza mindig a legjobb döntéseket –, az biztos lesz, hogy nyitott szemmel jár, boldogul, és legyen bármilyen is a családja, azért ott van vele, a nehézségek mellett pedig boldog pillanatai is akadnak (Peer 2020). Csak egy kicsit jobban kell figyelni rájuk, és értékelni őket.

Azt viszont Lilla már megtanulta – és vele talán mi is –, hogy ezt hogyan kell...

Interjú

Válasszatok ki az osztálytársaitok közül két személyt.
Az egyikőjük Lilla szerepét veszi fel, a másik pedig
készítsen vele egy interjút. Kérdezze az életéről, iskolás
élményeiről, lelki állapotáról...

[17. ábra]

III. drámajáték: Hogyan Lillát meginterjúvolnánk...?

Mire emlékszel a regényből?

- ☞ Kitől kapta Lilla a kabátot?
- ☞ Ki mondta Lillának, hogy „*Csak neked akartunk jót*”?
- ☞ Mit tudunk Lilla családi háttéréről?
- ☞ Hogy viseli Lilla, amikor ignorálják?
- ☞ Mit rakott félre Lilla nevelőapja a padlásra, mondván, hogy majd jó lesz valamire?
- ☞ Mit ajándékozott az osztálynak Lilla osztálytársnője? Milyen véleménye van erről a lánynak?
- ☞ Mit gondol Lilla akkor, amikor osztálytársnője az új telefonjával próbál dicsekedni?
- ☞ Hogyan változik Lilla személyisége a regényben?

[18. ábra]

III. csoportfeladat: Összegezzünk!

3. Útmutató a fejezethez (Megoldólap)

- ❖ 1. kérdés: Az epeda a régi bútorokban található rugós szerkezet. A buklé egy anyag neve. A szó a francia „bouclé” kifejezésből származik, eredeti jelentése tincs, csomó, karika. Az anyag is onnan kapta a nevét, hogy csomózott kötéssel készül, és kis hurkok látszanak az anyagon.
- ❖ 2. kérdés: Az idézet Immanuel Kant tollából származik.
- ❖ 3. kérdés: A barát szó szinonimái: haver, pajtás, cimbor, puszipajtás, társ, partner, span, koma, lelki társ, pajti, cimbi, bajtárs, ismerős, bari...
- ❖ 4. kérdés: A *Meddő órán* című vers Tóth Árpád első kötetében, a *Hajnali szerenád*-ban jelent meg. Hangulati szempontból tipikus Tóth Árpád-vers. Egy lírai **önarc-kép**, amely a költő végtelen magányát és szegénységét emeli ki. → Az általunk olvasott regényben szintén a főszereplő gondolatait ismerjük meg, ő is hasonló problémákkal szembesül. / A magány érzése egyéni, személyes, ezt hangsúlyozza az E/1-es beszédmód és az „én” ismétlődése is. → Lilla életében szintén megjelenik a magány, sokszor érzi egyedül magát társaságban, erre több szituációban utal is. / A környezet megjelenítése szegényes életkörülményeket sejtet (viaszos vászon van az asztalon). → Lilla szegénységével rögtön a mű elején szembesülünk, mikor bemutatja az ágyát, ami szűrős, kaotikus és a szegénység maradék fonalaiból szőtték.

Bibliográfia

- Baka L. Patrik (2016): A szlovákiai magyar irodalomtanítás legújabb perspektívái, *Iskolakultúra* 6, 140, 103–114.
- Baka L. Patrik (2023): *Doboztankönyv. Élményalapú irodalomtanítás a populáris, ifjúsági és gyerekirodalom köréből*, NAP Kiadó, Dunaszerdahely, 2023, 80.
- Baka L. Patrik (2024): A kabátomból bújt elő az élet, *Irodalmi Szemle* 6, 96, 89–94.
- Bárdos József (2013): A lányregény, Bárdos József – Galuska László Pál: *Fejezetek a gyermekirodalomból*, Nemzedékek Tudása, Budapest, 2013, 224, 182–186.
- Beke Ottó (2024): Baka L. Patrik: *Doboztankönyv*, *Eruditio–Educatio* 2, 134, 122–124.
- Görbe Helga (2021): Segítség, felnőttem! *Alföld online*. (<http://alfoldonline.hu/2021/03/segitseg-felnotttem/>)
- Kaiser Zsanett (2021): Nemlétezés-érzés, *Kreatívek*. (<https://kreativek.blog.hu/2021/04/05/nemletezes-erzes>)
- Kiss Judit (2008): *Bevezetés a gyermekirodalomba*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008, 94.
- Kocsis Katica (2020): Csak neked akartunk jót, *Kultúra.hu*. (<https://kultura.hu/csak-neked-akartunk-jot/>)

-
- Lipták Ildikó (2020): *Csak neked akartunk jót*, Csimota, Budapest, 2020, 130.
- Lovász Andrea (2015): *Felnőtt gyerekirodalom. Tanulmányok, kritikák és majdnem lexikon*, Cerkabella, Budapest, 2015, 244.
- Lovász Andrea (2017): Amiről nem lehet beszélni, arról is beszélni kell. Avagy képmutató-e a kortárs ifjúsági irodalom, Hansági Ágnes – Hermann Zoltán – Mészáros Márton – Szekeres Nikolett (szerk.): *Mesebeszéd. A gyerek- és ifjúsági irodalom kézikönyve*, FISZ, Budapest, 2017, 251–262.
- Parti Judit (2020): Kabátgondok, *Mesecentrum*. (<https://igyic.hu/konyvajanlok/kabatgondok.html> (2024))
- Peer Krisztina (2020): Dehogyan akartatok ti jót! Kamaszlélektan szépirodalmi köntösben, *Prae online*. (<https://www.prae.hu/article/11614-dehogyan-akartatok-ti-jot/>)
- Pupala, Branislav – Fridrichová, Petra et al. (2022): *Vzdelávanie pre 21. storočie. Východiská zmien v kurikule základného vzdelávania*, Štátny pedagogický ústav, Bratislava, 153. (<https://vzdelavanie21.sk/wp-content/uploads/2022/06/Vychodiska-zmien-v-kurikule-zakladneho-vzdelavania.pdf>)
- Vida Barbara (2017a): Amikor Sztálingrád suttog hozzád: Lőrinczy Judit: Ingókövek (Doboztankönyv-fejezet), *Eruditio – Educatio* 4, 124, 85–90.
- Vida Barbara (2017b): Szakítás a horgonyokkal: Moskát Anita: Horgonyhely (Doboztankönyv-fejezet), Tóth Péter – Hanczvikkel Adrienn – Duchon Jenő (szerk.): *Tanulóközpontú oktatás, módszertani megújulás a szakképzésben és a felsőoktatásban. VII. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia. Tanulmánykötet*, Budapest: Óbudai Egyetem, 783, 628–642.
- Vida Barbara (2018): A kozmikus rettegés magyar csápjai. Intertextualitás, műfajköziség és medialitás Veres Attila Odakint sötétebb című regényében (Doboztankönyv-fejezet), Tóth Péter – Maior Enikő – Horváth Kinga – Kautnik András – Duchon Jenő – Sass Bálint (szerk.): *Kutatás és innováció a Kárpát-medencei oktatási térben*, III. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia. Tanulmánykötet, [h.n.], [k.n.], 2018, 929, 603–616.
- Zólya Andrea Csilla (2020): Mégiscsak létezem..., *Dunszt*. (<https://dunszt.sk/2020/09/21/megiscsak-letezem/>)
-